

УЧАСТИЕ НА ДЕЦА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ В МАТЕМАТИЧЕСКИ СЪСТЕЗАНИЯ

Александра Стоянова Бояджиева

ДГ „Раковина“ Бургас

PARTICIPATION IN MATHEMATICS COMPETITIONS FOR CHILDREN IN KINDERGARDEN

Aleksandra Stoyanova Boyadzhieva

Kindergarden „Seashell“, Burgas

Abstract: *Mathematics competitions motivate children's curiosity and interest about the world of science and knowledge. They could create supportive environment, which helps children to show their creativity, talent and potential in mathematics. Mathematics competitions contribute for the versatile development of the children in pre-school age.*

Keywords: *Mathematics, children, competitions, development, potential*

Светът на детето от предучилищна възраст е изпълнен с непрекъснат стремеж към откриване на „новото“ – към неговото възприемане, разбиране и приложението му в разнообразни игри, дейности, състезания и конкурси.

В детството до училище се създават най-благоприятни условия за интензивно развитие на такива изключително ценни умствени способности като синтетично възприятие на пространството и времето, нагледно- образно мислене, творческо въображение, любознателност и наблюдателност.

През петата година от живота на детето много по-разнообразни стават сюжетите на детските игри, рисунките. Появява се и се усъвършенства уменията да се планират действията, да се ражда и осъществява определен замисъл. За разлика от простото намерение замисълът включва представа не само за целта на действието, но и за начина, по който тя може да бъде постигната [1, с. 13].

По време на шестата година осъзнаването на външната реалност ще бъде толкова дълбоко, че детето ще може да надмине простата дейност на играта и да преследва обективни цели, които не зависят само от неговото удоволствие [2, с. 124].

Повечето от взаимодействията на децата в предучилищна възраст с връстниците им се появяват по време на игра. Степента, до която играта включва други деца, се увеличава в предучилищния период [3, с. 16]. Децата от предучилищна възраст се намират във властта на предметната ситуация. Техните действия се насочват и управляват от попаднали в ползрението им предмети. Ръководи ги предметната среда.

Специални изследвания и педагогическият опит свидетелстват, че децата от предучилищна възраст притежават огромни потенциални психо-физиологични възможности и че при благоприятни педагогически условия, те могат да получат такива знания, да усвоят такива умствени операции, да придобият такива нравствено-волеви качества, които доскоро се смятаха за достъпни за деца от много по-късна възраст [1, с. 16].

Математиката запознава децата с подходи за разбиране и оценяване на света около тях, обогатява детския опит при разкриване на математически зависимости и закономерности.

Участието на децата от ранна детска възраст в математически състезания би допринесло за създаване на бъдещ комфорт в училищна възраст. В тази възраст децата обичат математиката и проявяват интерес към тази наука, затова е препоръчително първите състезания да са по математика.

Предучилищното образование в България се старае максимално да следва тенденциите, които се налагат от Европейския съюз. Все повече започва да се обръща внимание на резултатите от международни олимпиади и състезания, свързани с постиженията на учениците по отделните дисциплини.

Математическите състезания в нашата страна станаха твърде популярни и са неизменен спътник на творческото ежедневие на много ученици и учители.

Организираните математически състезания за деца от предучилищна възраст стават все повече, а това дава възможност и на децата от детската градина за практическо приложение на математическите знания в индивидуална изява чрез участие в математически състезания.

Непрекъснато растящият интерес към математическите състезания показва желанието на деца, родители и учители за участие в тях.

Населението на цялата планета с интерес следи класирането по медали и точки в математическите олимпиади и състезания. Математиката не е спортна дисциплина, но установяването степента на усвоените математически знания в много случаи става чрез конкурс, което фактически е състезание в областта на интелектуалното развитие. Приемането в някои специализирани училища става чрез конкурс. Това показва, че състезанията по математика трябва да се утвърждават като ефективна извънкласна форма на изява, явяваща се допълнителен стимул и мотивация за системно и задълбочено усвояване на математическите знания.

Математическите състезания се явяват като фактор за мотивация и стимулиране на математическата познавателна активност.

Важно за всестранното развитие на децата от предучилищна възраст е придобиването на умения да разсъждават математически, да разбират математическите доказателства, да общуват на математически език. Уменията, които регламентира математическата компетентност трябва да се изразяват и помагат за изразяване и прилагане на математическите знания не само в математическите състезания, но и в ежедневието. Положителната нагласа към математиката и овладените знания, умения и отношения ще позволят на децата да ги приложат успешно в отговор на човешки желания и нужди. Ориентирането в света и математическото му осъзнаване ще улесни децата да търсят нови интегрирани полета за изява.

Математическите състезания се явяват и ефективна форма на обмяна на опит между учителите. А резултатите от състезанията дават реална възможност за анализ на тяхната дейност и насочването ѝ в положителна посока, мотивират ги да започват да търсят подходящи форми за подготовка на децата.

В днешно време се дава възможност на все повече деца от детската градина за откриване на математическите им заложби чрез участие в математически състезания.

Популярни национални математическите състезания за деца от предучилищна възраст към настоящия момент са:

- Математическо състезание „Малкият принц“ – гр. Варна

Участници в състезанието могат да бъдат деца и ученици от подготвителна група/клас и ученици до IV клас.

Задачите са съобразени с изучаваното учебно съдържание по математика и са обединени тематично. Задачите изискват самостоятелно решение като част от тях включват свободен отговор чрез аргументация. Определени задачи имат подусловия. Състезателната тема съдържа 10 задачи и 2 задачи на „Малкия принц“, които са предизвикателство за детската креативност и логика. Максималният брой точки от състезанието е 60.

- Софийски математически турнир за малки таланти, организиран от Детска Академия на науките

Участниците са разпределени по възраст в две групи:

- Предучилищна възраст – за всички деца от 5 до 7 години
- I клас

Състезанието е трудно и има за цел да провокира сериозен интерес у децата към математиката, да развие логическото мислене и съобразителността им и не е съобразено с изучавания в детската градина или училище учебен материал.

Състезателната тема съдържа задачи, които нямат текстови условия и някои от тях са придружени с илюстрации.

- Математически турнир за деца от предучилищна възраст, организиран от образователен център „Авигея“

Турнирът е насочен към всички деца на възраст от 6-7 години, които проявяват интерес към математиката. Задачите не са обвързани с изучавания материал в детските градини. Състезателната тема съдържа 10 задачи, придружени с илюстрации.

- Математически турнир „Многознайко“ за деца от предучилищна възраст на Фондация „Шанс за децата на България“

Състезанието има за цел да предостави възможност за първа изява на всички, които обичат и се занимават с математика от най-ранна възраст и да провокира креативното мислене при решаване на приложни математически задачи. Състезанието е предназначено за деца от предучилищна възраст. Състезателната тема съдържа 10 задачи,

като последната задача има и подусловия. Не всички от задачите са придружени с илюстрации. Има изчислителни задачи и верижки.

- Математическо състезание „Обичам да смятам“ от Национални детски състезания „Многознайко“

Тези състезания имат за цел да стимулират логическото мислене и развитието на детето. Състезанията са предназначени за ученици от I до VII клас, а от началото на учебната 2019-2020 година математическото състезание „Обичам да смятам“ се провежда и в детските градини за деца от първа до четвърта група. Основната цел, която си поставят организаторите е да популяризират математическите състезания сред възможно най-широк кръг от деца в детската градина.

Задачите от състезанието „Обичам да смятам“ са изцяло съобразени с Държавния образователен стандарт за предучилищното образование по Образователно направление „Математика“ за съответната група. Състезателната тема съдържа 10 задачи, придружени с илюстрации. Максималният брой точки е 20, като всяка задача се оценява максимално с по 2 точки. Времетраенето на състезанието в детската градина е 40 минути.

Резултатите от математическите състезания дават обратна връзка за постиженията на децата. Това поддържа тяхната мотивация. Детето очаква одобрението на възрастния. Не трябва да се прекалява с неконструктивни положителни преценки, защото детето все по-успешно сравнява резултата от собствената си дейност със зададен образец и открива разликите. Нужно е да се мотивира дейността на детето. Детето започва да се интересува защо неговият резултат не е толкова добър.

Важно е обучението да бъде в хармония със способността на детето и с неговите потенциални възможности. И най-важното- да се погледне на детето с уважение и вяра в неговите възможности.

Литература:

[1] Запорожец, А. В., Маркова, Т.А. Възпитание и обучение в детската градина, София, 1982.

[2] Остерийт, Пол. Въведение в детската психология, София, 2007.

[3] Славин, Р. Педагогическа психология, София, 2004.

За контакт с автора:

Александра Бояджиева

e-mail: aleksmarina@abv.bg